

Health and its determinants

**Wydawnictwo Naukowe
NeuroCentrum
Lublin
ISBN 978-83-61495-67-3**

Chief Editorial Board
Krzysztof Turowski

Language Editor
Mark Wheatley
Douglas Williams

Statistic Editor
Józef Jasik

Cover design
Sławomir Wróbel

Publisher
Wydawnictwo Naukowe
NeuroCentrum
ul. Hirszfelda 3/9 U
20-092 Lublin

ISBN 978-83-61495-67-3

Print
'WSCHÓD' AG.Usł.
ul. Długa 5,
Lublin

HEALTH AND ITS DETERMINANTS

Scientific editor

Prof. dr hab. n. med. Wiesław KURLEJ
Medical University of Wrocław

Dr n. hum. Halina KRÓL
Jan Kochanowski University in Kielce

Reviewers

Prof. dr hab. n. med. Krystyna MARKOCKA-MĄCZKA
Uniwersytet Medyczny
we Wrocławiu

Prof. dr hab. n. biol. Ryszard ASIENKIEWICZ
Uniwersytet Zielonogórski
w Zielonej Górze

Prof. dr hab. n. hum. Monika SZPRINGER
Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach

Lublin, 2017

**NEURO
ENTRUM**

CONTENTS

Duda Henryk, Różycki Paweł, Stanek Lucyna, Płatek Łucja, Stachura Alicja, Kubieniec Paweł, Jastrzębska Magdalena The influence of physical recreational activity for organism efficiency having regard to the state of the atmospheric air Wpływ fizycznej aktywności rekreacyjnej na wydolność organizmu z uwzględnieniem stanu powietrza atmosferycznego	15
<i>Artykuł zawiera 24713 znaków ze spacjami + grafika</i>	
Duda Henryk, Płatek Łucja, Stachura Alicja, Różycki Paweł, Stanek Lucyna, Kubieniec Paweł, Jastrzębska Magdalena Recreational physical activity in the aquatic environment in the swimming teaching Rekreacyjne formy aktywności fizycznej w środowisku wodnym w programie nauczania pływania	27
<i>Artykuł zawiera 31280 znaków ze spacjami</i>	
Duda Henryk, Stachura Alicja, Płatek Łucja, Stanek Lucyna, Różycki Paweł, Kubieniec Paweł, Jastrzębska Magdalena Lifestyle and health behavior of children aged 12-13 years from rural areas Styl życia i zachowania zdrowotne dzieci w wieku 12-13 lat z terenów wiejskich	39
<i>Artykuł zawiera 37346 znaków ze spacjami</i>	
Duda Henryk, Jastrzębska Magdalena, Płatek Łucja, Stachura Alicja, Różycki Paweł, Stanek Lucyna, Kubieniec Paweł The use of sports fields of "Orlik" in the management of free time for the activity of pro-health of older people Wykorzystanie boisk sportowych typu "Orlik" w zagospodarowaniu czasu wolnego dla aktywności prozdrowotnej osób starszych	53
<i>Artykuł zawiera 24140 znaków ze spacjami</i>	

Duda Henryk, Różycki Paweł, Stachura Alicja, Płatek Łucja, Stanek Lucyna, Kubieniec Paweł, Jastrzębska Magdalena Motives of tourist activity and recreation students of Tourism and Recreation AWF in Krakow and AGH in Krakow - a comparative study Motywy aktywności turystycznej i rekreacyjnej studentów kierunku Turystyka i Rekreacja AWF w Krakowie i AGH w Krakowie - studium porównawcze	65
<i>Artykuł zawiera 25544 znaki ze spacjami</i>	
Jasiński Mirosław, Zienkiewicz Ewa, Chrościńska-Krawczyk Magdalena, Gołębiowska Beata, Jasińska Ewa, Mitosek-Szewczyk Krystyna Functioning problems of children with headaches in the family and school Problemy funkcjonowania dzieci z bólami głowy w środowisku rodzinnym oraz szkolnym	77
<i>Artykuł zawiera 39480 znaków ze spacjami</i>	
Jasiński Mirosław, Chrościńska-Krawczyk Magdalena, Zienkiewicz Ewa, Mitosek-Szewczyk Krystyna, Jasińska Ewa New therapeutic opportunity to help children with cerebral palsy – experimental stem cell therapy Nowe możliwości pomocy terapeutycznej dzieci z mpdz - terapia eksperymentalna komórkami macierzystymi	93
<i>Artykuł zawiera 22107 znaków ze spacjami</i>	
Kurlej Wiesław, Stuła Aleksander, Mandzios Natalia, Staszak Katarzyna, Nelke Kamil Biological condition and environmental greatness in selected elderly groups Kondycja biologiczna i dobrość środowiska wybranej grupy osób starszych	101
<i>Artykuł zawiera 20566 znaków ze spacjami</i>	

Myrcik Dariusz, Trzepizur Magdalena, Makarska Joanna, Olejniczak-Nowakowska Małgorzata, Krupa-Kotara Karolina, Głogowska-Ligus Joanna, Jędrzysek Karolina, Szałabska Dorota, Dyjas Wiktoria, Doniec Adrianna, Zych Agata, Statowski Wojciech, Węglarz Grzegorz, Niczyporuk Arkadiusz, Stępień Tomasz, Bucki Bogusław, Słowiński Jerzy, Bielecki Tomasz, Manderka Marek Eating habits of people attending to the gym in the Świętokrzyskie Voivodeship Nawyki żywieniowe osób uczęszczających na siłownię w województwie Świętokrzyskim .....113 <i>Artykuł zawiera 23710 znaków ze spacjami</i>	113
Myrcik Dariusz, Trzepizur Magdalena, Makarska Joanna, Olejniczak-Nowakowska Małgorzata, Krupa-Kotara Karolina, Głogowska-Ligus Joanna, Jędrzysek Karolina, Szałabska Dorota, Dyjas Wiktoria, Doniec Adrianna, Zych Agata, Statowski Wojciech, Szmajduch Agata, Niczyporuk Arkadiusz, Stępień Tomasz, Bucki Bogusław, Słowiński Jerzy, Bielecki Tomasz, Manderka Marek Evaluation of the knowledge about organic food of the inhabitants of Bytom Ocena wiedzy mieszkańców miasta Bytom na temat żywności ekologicznej .....131 <i>Artykuł zawiera 22809 znaków ze spacjami + grafika</i>	131
Olejniczak-Nowakowska Małgorzata, Krupa-Kotara Karolina, Myrcik Dariusz, Trzepizur Magdalena, Makarska Joanna, Łukasik Anna, Zych Agata Health Behaviour of The Secondary School Students in Silesia Zachowania zdrowotne uczniów szkół gimnazjalnych w województwie śląskim .....145 <i>Artykuł zawiera 26619 znaków ze spacjami</i>	145
Pinkowska Agnieszka, Dąbrowski Paweł, Domagała Zygmunt, Woźniak Sławomir, Rohan-Fugiel Anna, Karykowska Aleksandra Secondary prevention and oncological screening methods of breast cancer and cervical cancer: Recommendations in Poland and abroad Metody wczesnego wykrywania nowotworów. Profilaktyka wtórna raka gruczołu piersiowego i raka szyjki macicy. Rekomendacje Ekspertów w Polsce i na świecie .....159 <i>Artykuł zawiera 25522 znaki ze spacjami</i>	159

Rohan A., Fugiel J., Nyc M., Pinkowska A., Dąbrowski P., Domagała Z., Kacała R., Woźniak S. Physical activity and the quality of life in men over the age of 60 Aktywność fizyczna i jakość życia mężczyzn powyżej 60 roku życia.....	173
<i>Artykuł zawiera 21385 znaków ze spacjami</i>	
Strzelecka Agnieszka, Cieślik-Majchrzak Ewa, Grzesik Piotr, Strzelecka Kinga The use of e-Health tools in selected European Union countries Wykorzystanie narzędzi e-Zdrowia w wybranych krajach Unii Europejskiej.....	183
<i>Artykuł zawiera 22180 znaków ze spacjami + grafika</i>	
Sygit Katarzyna, Pietrzak-Halińska Karolina Nutritional behaviors and preferences of children from rural areas Zachowania żywieniowe i preferencje dzieci ze środowiska wiejskiego.....	197
<i>Artykuł zawiera 22113 znaków ze spacjami</i>	
Świdorski Waldemar, Malara Piotr, Świdorska Jolanta, Gracz Leszek, The impact of economic factors on periodontal health status and using medical services of dental health care in patients from West Pomeranian region Wpływ czynników ekonomicznych na stan zdrowia przyzębia i korzystanie z leczenia stomatologicznego przez badanych pacjentów z województwa zachodniopomorskiego	209
<i>Artykuł zawiera 20640 znaków ze spacjami</i>	
Świdorski Waldemar, Młyniec Maria, Malara Piotr Świdorska, Jolanta, Gajzner Paweł Frequency of tooth brushing and its impact on the oral health. A local study in West Pomeranian region Częstość szczotkowania zębów i jej wpływ na zdrowie jamy ustnej. Badanie pacjentów w województwie zachodniopomorskim	219
<i>Artykuł zawiera 29875 znaków ze spacjami</i>	

<p>Świderski Waldemar, Młyniec Maria, Malara Piotr, Świderska Jolanta, Gajzner Paweł Oral health status of patients from West Pomeranian region and frequency of dental visits Stan zdrowia jamy ustnej badanych pacjentów z województwa zachodniopomorskiego, a częstość zgłaszania się na badanie do gabinetu stomatologicznego .....235 <i>Artykuł zawiera 31030 znaków ze spacjami</i></p>	235
<p>Trzciniecka Olga, Ficek Remigiusz, Prus Katarzyna, Tynecka-Turowska Marta, Rejda Konrad, Papuś Ewa Atypical presentation of posterior reversible encephalopathy syndrome in a patient with preeclampsia – a case report and literature overview Nietypowa postać zespołu tylnej odwracalnej encefalopatii u pacjentki w stanie przedrzucawkowym – opis przypadku i przegląd literatury .....251 <i>Artykuł zawiera 21267 znaków ze spacjami</i></p>	251
<p>Włoch Krzysztof, Książek Piotr, Warchoń-Sławińska Ewa, Furtak-Niczyporuk Marzena, Dreher Piotr, Włach Rafał, Brakowiecki Piotr, Jaroszyński Janusz, Kos Marek Diabetes as a social problem in the contemporary world Cukrzyca problemem społecznym we współczesnym świecie .....259 <i>Artykuł zawiera 22038 znaków ze spacjami</i></p>	259
<p>Maciejewska-Paszek Izabela, Rudolf Natalia, Paszek Patrycja, Szostak-Trybuś Magda, Jerzy Słowik, Irzyniec Tomasz Evaluation Vaults Longitudinal Feet And Impact Corrective Exercises To Reduce The Discomfort Associated With Flat Feet In Children Aged 6-9 Years Ocena wysklepienia podłużnego stóp oraz wpływu ćwiczeń korekcyjnych na zmniejszenie dolegliwości związanych z płaskostopiem u dzieci w wieku 6-9 lat .....269 <i>Artykuł zawiera 34360 znaków ze spacjami + grafika</i></p>	269

Foreword

Health does not only mean a lack of any illnesses or disabilities, but also is concerned as a general well-being in physical, psychic (emotional and mental), social and spirit conditions. Many factors, such as genetic, environmental and behavioral ones, are influencing on general health. Air pollution, which affects human health is discussed in Duda et al. paper „The influence of physical recreational activity for organism efficiency having regard to the state of the atmospheric air”. On the other hand, also Duda et al. papers on „Recreational physical activity in the aquatic environment in the swimming teaching” and “Lifestyle and health behavior of children aged 12-13 years from rural areas” are underlying environmental factors related with general health in junior high school children and younger ones. Any possibilities in physical activities in elder peoples are described in Duda et al. paper on „The use of sports fields of "Orlik" in the management of free time for the activity of pro-health of older people”. In other Duda et al. paper on „Motives of tourist activity and recreation students of Tourism and Recreation AWF in Krakow”, a comparison on motivation for physical activities among various students groups was discussed. Jasiński et al. paper on „Functioning problems of children with headaches in the family and school” is describing very important topics linked with children’s health in school and familiar environments. Following review by Jasiński et al. on „New therapeutic opportunity to help children with cerebral palsy - experimental stem cell therapy” is describes potential therapeutic possibilities in nervous system treatment. Kurliej et al. paper on „Biological condition and environmental greatness in selected elderly groups” investigates possible health related behaviors in elder peoples. Papers written by Myrcik et al. on „Eating habits of people attending to the gym in the Świętokrzyskie Voivodeship”, and „Evaluation of the knowledge about organic food of the inhabitants of Bytom” are pointing out key threats related with incorrect nutrition among youth peoples and consumption of so called “eco-food”. Article on „Health Behaviour of The Secondary School Students in Silesia” by Olejniczak-Nowakowska et al. describes junior high school students lifestyles and points out main health threats in this time period. Another review on „Secondary prevention and oncological screening methods of breast cancer and cervical cancer: Recommendations in Poland and abroad” written by Pinkowska et al. presents main problems related with detection of breast and cervical cancers. Rohan et al. paper on „Physical activity and the quality of life in men over the age of 60” describes the possibilities of satisfying improvement in physical condition among elder peoples. Yet another review entitled „The use of e-Health tools in selected European Union countries” by Strzelecka et al. presents some electronic possibilities in healthcare. Sygit et al. paper on „Nutritional behaviors and preferences of children from rural areas” underlines a positive effect on children’s health benefits in rural environment. Two papers presented by Świdorski et al. on „The impact of economic factors on periodontal health status and using medical services of dental health care in patients from West Pomeranian region” and „Oral health status of patients from West Pomeranian region and frequency of dental visits” indicates on some environmental problems related with dental treatment. On the other hand, Świdorski et al. paper on „Frequency of tooth brushing and its impact on the oral health. A local study in West Pomeranian region” indicates a very close relation between teeth cleaning and caries occurrence. A case study by Trzcinińska et al. on

„Atypical presentation of posterior reversible encephalopathy syndrome in a patient with preeclampsia - a case report and literature overview” brings some problems with neurologic diseases diagnostics. Review paper by Włoch et al. on „Diabetes as a social problem in the contemporary world” shows the role of healthcare system in prevention of diabetes and patient education programs among patients diagnosed with this disease.

All presented papers, which were included in this issue of „Health and its determinants” are related with general health conditions and the scope of its diagnostics, treatments, prophylaxis and are pointing out key environmental, behavioral and economic factors determining health.

Prof. dr hab. n. med. Wiesław KURLEJ
Medical University of Wrocław

Dr n. hum. Halina KRÓL
Jan Kochanowski University in Kielce